

آیین تجلیل از نویسندگان کتب تقریظ شده توسط مقام معظم رهبری با عنوان «قلم‌های آسمانی» در برج میلاد تهران برگزار شد. در این مراسم، علیرضا راکنی، شهردار تهران با تأکید بر اهمیت کتاب به عنوان وسیله‌ای برای ماندگاری خاطرات گفت: «کتابی که به فیلم و سریال تبدیل شود، اثرش ماندگارتر خواهد بود.» زاکنی همچنین به فرمایش مقام معظم رهبری در خصوص ضرورت انتشار هزاران کتاب درباره دفاع مقدس

تجلیل از «قلم‌های آسمانی» در برج میلاد

و انقلاب اشاره کرد و افزود: «این فرصت در حال تقلیل است، چراکه برخی از خانواده شهدا و جانبازان دیگر در بین ما نیستند.» محمدامین توکلی‌زاده، معاون اجتماعی و فرهنگی شهردار تهران نیز در این مراسم به اقدامات شهرداری در زمینه غنی‌سازی کتابخانه‌ها و اکران‌های شهری اشاره کرد و گفت: «تقریظ‌های رهبر معظم انقلاب به نوعی جهت‌دهی ایجاد کرد و علاقه‌مندان به کتاب افزایش یافته است.»

پیگیری یا توهین‌های سازندگان کلیپ می‌ایستند و با آنان دعوی می‌کنند و ممکن است بالاخره در یکی از همین کلیپ‌ها، اتفاق ناخوشایندی روی دهد.

قانون چه می‌گوید؟

حالا بیایید سراغ برخی از به‌اصطلاح محتواهایی برویم که در فضای مجازی به عنوان دوربین مخفی تولید می‌شود و تطابق آنها با عناوین مجرمانه در قوانین کشور را بررسی کنیم. در برخی از کلیپ‌های رایج در اینستاگرام که به تقلید از برخی برنامه‌های مبتذل شبکه‌های سرگرمی خارجی تولید شده است، افرادی به برخی مناطق شهر به‌خصوص مقابل پاساژهای خرید می‌روند و از مردم سؤال‌های خصوصی خلاف عفت عمومی می‌پرسند که اغلب آنها در راستای ترویج روابط غیرشرعی و قبح‌زدایی از این‌گونه روابط ساخته می‌شود. در یک کلیپ دیگر، مردی با قرار دادن اجسامی در زیر لباسش اندام خود را به شکل زنانه درآورده است و در یک پارک سراغ خانم‌ها می‌رود و از آنان سؤال می‌پرسد. در یک مورد دیگر مردی که قصد تبلیغ کالایی دارد، سراغ بانوان می‌رود و سؤالش را به شکلی می‌پرسد که به طور توهین‌آمیز و زننده‌ای، سویه جنسی دارد و البته با برخورد بانوان مواجه می‌شود.

این‌گونه محتواها که به شکل واضحی ایجاد مزاحمت برای بانوان است، مصداق ماده ۶۱۹ قانون مجازات اسلامی بوده که در آن آمده است: «هرکس در اماکن عمومی یا معابر متعرض یا مزاحم اطفال یا زنان بشود یا با الفاظ و حرکات مخالف شون و حیثیت به آنان توهین نماید به حبس از دو تا شش ماه و تا ۲۴ضربه شلاق محکوم خواهد شد.» به نظر می‌رسد مراجع قانونی برای اعمال این ماده قانونی، باید توجه بیشتری به رصد و برخورد با سازندگان محتواهایی داشته باشند.

۹۱روز حبس

همچنین براساس ماده ۱۵ قانون جرایم رایانه‌ای، هرکس از طریق سیستم‌های رایانه‌ای یا مخابراتی یا حامل‌های داده مرتکب اعمال خلاف شود، به ترتیب زیر مجازات خواهد شد: چنانچه به‌منظور دستیابی افراد به محتویات مستهجن، آنها را تحریک یا ترغیب یا تهدید یا تطمیع کند یا قریب دهد یا شیوه دستیابی به آنها را تسهیل کند یا آموزش دهد، به حبس از ۹۱ روز تا یک سال یا جزای نقدی از پنج تا ۲۰ میلیون ریال یا هر دو مجازات خواهد شد. ارتکاب این اعمال درخصوص محتویات مبتذل موجب جزای نقدی از دو تا پنج میلیون ریال است. همچنین چنانچه افراد را به ارتکاب جرائم منافی عفت یا استعمال مواد مخدر یا روانگردان یا خودکشی یا انحرافات جنسی یا اعمال خشونت‌آمیز تحریک یا ترغیب یا تهدید یا دعوت کند یا قریب دهد یا شیوه ارتکاب یا استعمال آنها را تسهیل کند یا آموزش دهد، به حبس از ۹۱ روز تا یک سال یا جزای نقدی از پنج تا ۲۰ میلیون ریال یا هر دو مجازات می‌شود.

تجاوز به حریم خصوصی

یکی دیگر از موارد رایج در ساخت کلیپ‌های مربوط به دوربین مخفی، نقض حریم خصوصی افراد است. حریم شخصی یا خصوصی (Privacy) یعنی فضای مادی یا معنوی مخصوص به هر شخص که می‌خواهد از دخالت غیرمعتول و بدون اجازه دیگران در امان باشد. حریم خصوصی به‌منزله یک حق وجودی، امتیازی در اختیار فرد است و با تکیه بر اصالت فرد، ریشه در حقوق طبیعی افراد دارد. بد نیست نمونه‌هایی از نقض حریم خصوصی افراد را در فیلم‌های مورد بحث، مرور کنیم. دختر جوانی که در یوتیوب صفحه‌ای ایجاد کرده و سعی دارد از این طریق بازدیدکننده جذب کند، در پوشش یک بازاریاب به افراد به صورت تصادفی رنگ می‌زند و با سؤال‌های دوپهلو سعی دارد، آنها را در موقعیت طنزآمیزی قرار دهد. افراد دیگری در شبکه‌های اجتماعی در پوشش راننده و مسافر، مردم عادی را سوار می‌کنند و با ایجاد دعوی ساختگی، سعی دارند مسافر واقعی را به واکنش وادارند و در

مهدی ابراهیم‌زاده، نماینده دفتر نشر آثار مقام معظم رهبری نیز به نگاه تمدنی رهبر انقلاب به ادبیات اشاره کرد و گفت: «ادبیات، نسل‌ها را می‌سازد.» در ادامه، نویسندگان حاضر خاطراتی از تجربیات خود در زمینه مستندنگاری دفاع مقدس بیان کردند. اصغر کاظمی بر ضرورت تحقیق و پرهیز از اغراق در ادبیات جنگی تأکید و وجهیه سامانی نیز به نقش حمایت‌های رهبری در رونق بازار نشر اشاره کرد.

یک لحظه وانمود می‌کنند که فرمان خودرو از جا کنده شده و در این میان مسافر بیچاره از ترس جانش به آنان التماس می‌کند. باید پذیرفت که در این زمینه قوانین کشور هنوز پویایی لازم را برای استیفای حقوق قانونی افراد ندارد اما با وجود این با استفاده از ماده ۱۷ قانون جرائم رایانه‌ای می‌توان در برابر قانون شکنی‌های سازندگان دوربین مخفی ایستادگی کرد. هر فردی با استفاده از سیستم‌ها و سامانه‌های کامپیوتری یا مخابراتی، تصویر و صوت یا فیلم‌های خصوصی و خانوادگی و اسرار دیگران را بدون رضایت وی جز در موارد قانونی منتشر کند یا در دسترس افراد دیگر قرار بدهد به‌صورتی که باعث ضرر و موجب هتک حیثیت آنها شود براساس قانون به حبس از ۹۱ روز تا دو سال یا جزای نقدی از پنج تا ۴۰ میلیون ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

زبان معنوی را جدی بگیرد

موارد زیادی از فیلم‌های با مضمون دوربین مخفی، براساس ایجاد ترس در افراد است. ایجاد صحنه‌های جاذب‌کنشی ساختگی، خفت‌گیری، دعوا و پرخاشگری با استفاده از افرادی را ظاهر تنومند و برخی لات‌های مشهور اینستاگرام، صحنه‌سازی برای سرقت خودرو و تلفن همراه، ترساندن ناگهانی افراد و مواردی از این دست در این‌گونه فیلم‌ها بسیار رایج است. حتی گاهی این فیلم‌ها باعث اختلال در عملکرد پلیس نیز می‌شود. در یکی از فیلم‌های اینستاگرام با بازدید زیاد، دو مأمور انتظامی فردی را در حین ساختن کلیپ دوربین مخفی به ظن مشارکت در سرقت، دستگیر می‌کنند اما وقتی افراد دیگر سازنده کلیپ به مأموران توضیح می‌دهند که در حال ساخت دوربین مخفی هستند، پلیس بدون این‌که درباره مجوز آنها استعلامی بگیرد یا تذکری بابت ایجاد مزاحمت به آنان بدهد، این فرد را آزاد می‌کند. این فیلم ۱۲۶ هزار بار به اشتراک گذاشته شده و نزدیک ۱۷ هزار نظر داشته است. این‌گونه فیلم‌ها، باعث آزار شهروندان به صورت عمدی می‌شوند و به آنان خسارت معنوی وارد می‌کنند و از این نظر، قابل پیگرد هستند. طبق ماده ۱۴ قانون آیین دادرسی کیفری، شاکی می‌تواند جبران تمام ضرر و زیان‌های مادی و معنوی و منافع ممکن‌الحصول ناشی از جرم را مطالبه کند.

تبصره ۱ همین ماده قانونی، زبان معنوی را چنین تعریف می‌کند: صدمات روحی یا هتک حیثیت و اعتبار شخصی، خانوادگی یا اجتماعی. براساس این تبصره، دادگاه می‌تواند علاوه بر صدور حکم به جبران خسارت مالی، به رفع زیان از طرق دیگر از قبیل الزام به عذرخواهی و درج حکم در جراید و امثال آن حکم نماید.

براساس قانون جرایم رایانه‌ای مصوب ۱۳۸۸، کمیته تعیین مصادیق محتوای مجرمانه به عنوان نهاد نظارت بر رسانه‌های جدید، تشکیل شده است که باید بر عملکرد سایت‌های اینترنتی نظارت کنند. اعضای این کارگروه عبارتند از: دادستان کل کشور (رئیس کارگروه)، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات یا نماینده وی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی یا نماینده وی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا نماینده وی، وزیر آموزش و پرورش یا نماینده وی، وزیر دادگستری یا نماینده وی، وزیر اطلاعات یا نماینده وی، رئیس سازمان صدا و سیما یا نماینده وی، فرمانده کل انتظامی، یک نفر خبره در فناوری اطلاعات و ارتباطات به انتخاب کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، یک نفر از نمایندگان مجلس عضو کمیسیون قضایی و حقوقی به انتخاب این کمیسیون با تأیید مجلس شورای اسلامی و رئیس سازمان تبلیغات اسلامی. جدیت این کارگروه در برخورد با موارد محتوایی یاد شده که به وضوح در تضاد با مواد ذکر شده در قانون یاد شده هستند، یک مطالبه بحقی است که اعضای کمیته باید به آن توجه داشته باشند.

جای مدعی العموم خالی است

پس در این‌گونه موارد، اهمال نکند و حتما از کسانی که حقوق شما را نقض می‌کنند یا برای کسب بازدید، با آبروی شهروندان بازی می‌کنند، شکایت نمایید. البته به‌نظر می‌رسد مسئولان قضایی و حفظ امنیت و سلامت فضای مجازی باید در رصد و شکایت از این‌گونه قانون‌شکنان از موضع مدعی‌العموم حضور و پیگیری جدی‌تری داشته باشند و معطل شکایت شهروندان نمانند. البته در این موارد هنوز سؤالات پاسخ‌نده زیادی مطرح است که مسئولان باید برای افکار عمومی را اقناع کنند. نخستین سؤال این است که آیا افراد بدون داشتن مجوز و تنها با داشتن گوشی موبایل حق تهیه کلیپ با عنوان دوربین مخفی که بعضا شامل ایجاد مزاحمت، ترس، نقض حریم خصوصی و ایجاد خسارت معنوی برای افراد است را دارند؟ آیا نباید در این زمینه فکری کرد و پلیس و دستگاه قضایی پروتکل‌های ویژه‌ای برای برخورد با این‌گونه موارد تهیه کنند؟ به‌خصوص این‌که در موارد زیادی، ساخت و تهیه این کلیپ‌ها، مصداق بارز ایجاد مزاحمت در انجام وظیفه پلیس و نهادهای قانونی محسوب می‌شود.

فرهنگ

CULTURE

دوشنبه ۵ آذر ۱۴۰۳ ۹۶۱۶ شماره

برش

قابل توجه ساترا

شاید بگویید که این‌گونه محتواها در شبکه‌های اجتماعی نظیر اینستاگرام، فیسبوک و یوتیوب بارگذاری می‌شوند ولی بد نیست بدانید، سکوهای نمایش فیلم داخلی هم از این بابت کارنامه روشنی ندارند. به یک نمونه اشاره می‌کنیم، نوجوانی در آپارات صفحه‌ای ایجاد کرده است و در آن محتواهایی از جمله دوربین مخفی قرار می‌دهد. در یکی از این فیلم‌ها، چند نوجوان این‌گونه وانمود می‌کنند که به دنبال تریاک کشیدن در منظر عمومی یا خفت‌گیری از مردم در پارک هستند. این‌گونه محتواها در تضاد روشن با برخی قوانین و قواعد الزامی سکوهای پخش داخلی است. براساس آنچه در «اصول و ضوابط حاکم بر انتشار محتوا توسط رسانه‌های صوت‌و تصویر فراگیر در فضای مجازی» مصوب ساترا اعلام کرده است، محتوای منتشر شده در این سکوها نباید رذایل اخلاقی از جمله دروغ، غیبت، کینه توزی، حسادت، غرور یا لجابت را عادی یا رایج جلوه دهد. از سوی دیگر فاش کردن اطلاعات شخصی افراد و ضبط و پخش صدا و تصویر از اماکن خصوصی در صورتی‌که معرف مشخصات و رفتار اشخاص باشد، بدون کسب رضایت از آنها ممنوع است.

براین اساس، استفاده از نام، تصویر و صدای افراد برای مقاصد تبلیغاتی و اقتصادی بدون رضایت آنها و نیز نمایش افراد در وضعیت غیرعادی و نامناسب که سبب توهین یا تحقیر فرد شود، ممنوع است.

از سوی دیگر برخی برنامه‌های شبکه نمایشی هم از این موضوع مستثنی نیستند و در برخی از آنها، به بهانه دوربین مخفی به برخی از تاپوهای جامعه ورود می‌شود که می‌تواند مصداق اعمال مجرمانه باشد. بطور مثال در یکی از این برنامه‌ها یکی از بازیگران معروف سینمای ایران که در دهه پنجم زندگی خود است با لباس دامادی و با دست‌گل به خیابان می‌رود و از خانم‌های رهگذر می‌خواهد که شاهد عقد او باشند و وقتی برخی از این خانم‌ها از او می‌پرسند که چرا تاکنون ازدواج نکرده می‌گوید که این مراسم برای همسر دوم، سوم و... است و به نوعی چندهمسری را رواج می‌دهد.

براساس این آیین‌نامه، از دیگر موارد تخلف تحریک، تشویق یا دعوت افراد به خرابکاری، ایجاد اخلا در کشور، اعمال خشونت‌آمیز، رفتارهای قابل تقلید مضر یا خطرناک، قانون شکنی، نقض نهنجارهای اجتماعی یا تخریب اموال عمومی، تهدید، فریب‌دادن، گمراه‌نمودن یا کلاهبرداری یا فراهم‌کردن امکان سوءاستفاده از اموال، حیثیت و حرمت افراد است. بر این اساس محتوا نباید آسیب‌زننده به سلامت جسم و روان افراد جامعه یا ترویج‌دهنده موارد ممنوع همچون قمار، مواد مخدر، مشروبات الکلی و ... باشد و در موارد خاص، استفاده از این موارد را به‌طور صریح نشان دهد. همچنین محتوا نباید سبب توهین یا تحقیر ارزش‌های اجتماعی شود و در

تعارض با عرف عمومی جامعه در رفتار، گفتار، پوشش و نظایر آن باشد. اصول و ضوابط حاکم بر انتشار محتوا همچنین به‌طور کلی ارائه محتوا با موضوعات مربوط به خشونت و مواد مخدر را بدون رعایت الزامات رده‌بندی سنی و تبصره‌های مربوط به آن، غیرمجاز اعلام کرده است.

قاب

موزه دائمی شهاب سنگ‌ها در پایتخت

دومین موزه دائمی شهاب‌سنگ‌ها امروز همراه با رونمایی از شهاب سنگ قمری افتتاح می‌شود.

همچنین در کنار رونمایی از این شهاب‌سنگ خاص و کمیاب قرار است تعداد بی‌شماری از گروه‌های مختلف شهاب‌سنگ‌ها از قبیل اولین شهاب سنگ مریخ، بزرگ‌ترین شهاب‌سنگ آهنی ایران، شهاب‌سنگ ۵۰ هزار ساله ایرانی جدید، شهاب‌سنگ ایران و زیباترین شهاب‌سنگ پالاسیت جهان و ... به نمایش گذاشته شود. این موزه بعد از افتتاح به‌صورت دائمی در کتابخانه جندی‌شاپور مجموعه ایرانمال به فعالیت خود ادامه خواهد داد و مردم می‌توانند همه روزه از ساعت ۱۰ صبح تا ۲۳ از آن بازدید کنند.

وضعیت کانون رادرایند

انجمن نویسندگان کودک‌ونوجوان در نامه‌ای خطاب به رئیس‌جمهور از او خواست که نگذارد از رقم انداختن کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در دولت وفای و به‌نام او ثبت شود. در این نامه با اشاره به اهمیت جایگاه و نقش کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در ایران و جهان، درباره وضعیت فعلی این نهاد و با اشاره به نیمه تعطیل شدن بسیاری از کتابخانه‌ها و فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی، بازنشستگی زودهنگام و تعدیل بسیاری از کارشناسان و مربیان هنرمند و با تجربه، پایین آمدن کیفیت کتاب‌ها و عرضه محصولات نازل و تعطیلی بسیاری از فعالیت‌ها و رویداد‌های ارزشمند نوشته شده است که متأسفانه اهالی فرهنگ و هنر کودکان و نوجوانان به‌تدریج و به‌ویژه در سال‌های اخیر، با نگرانی، نظاره‌گر دور شدن این نهاد مهم و معتبر از اهداف و وظایف ذاتی خود شده‌اند. در بخش دیگری از این نامه پیشنهاد تجمیع یا درواقع ادغام کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در سازمان‌های استانی آموزش و پرورش، در طرح موسوم به «طرح تقویت آموزش و پرورش» مورد اعتراض قرار گرفته و گفته شده که این طرح نسنجیده، با نادیده‌انگاشتن ماهیت کانون پرورش فکری مطرح شده است.

«عایده» رونمایی می‌شود

کتاب «عایده»، اثری جدید همزمان با آیین پاسداشت مجاهدت‌های رزمندگان حزب...، امروز در تالار اندیشه حوزه هنری انقلاب اسلامی رونمایی می‌شود.

کتاب عایده یکی از تازه‌های نشر انتشارات سوره مهر است که روایتگر رنی به‌نام عایده سرور مادر شهید علی اسماعیلی از اعضای حزب... است و

زندگی او را از کودکی تا شهادت فرزند ۱۷ ساله‌اش برای مخاطب روایت می‌کند. عایده از اهالی لبنان، از کودکی علاقه زیادی به حجاب و انجام فعالیت‌های دینی داشت. او با وجود مخالفت‌های شدید مادرش چادر سرمی‌کند و یادداشتن زمینه‌های مذهبی به حزب... می‌پیوندد. عایده با یکی از اعضای حزب... ازدواج می‌کند. او صاحب سه فرزند می‌شود که یکی از آنها در ۱۷ سالگی به شهود و کرامات عجیبی دست پیدا می‌کند و به شهادت می‌رسد. یکی از کرامات شهید علی اسماعیل که رضوی‌نیا در مقدمه به آن اشاره کرده، رایحه خوشی است که بعد از تیر خوردن علی در قله شمالی از خون او اطراف را بر می‌کند. مراسم رونمایی از این کتاب، از ساعت ۱۵ امروز انجام خواهد شد. علاقه‌مندان برای شرکت در این مراسم می‌توانند به آدرس خیابان سمیه، حوزه هنری انقلاب اسلامی، تالار اندیشه مراجعه کنند.

